

Xarxa Natura 2000: millora de la conservació dels espais fluvials en l'àmbit de les vernedes

Procés de participació per a una proposta de modificació dels espais la Xarxa Natura 2000 de Catalunya, com a Llocs d'importància comunitària (LIC), en espais fluvials en l'àmbit de distribució de les vernedes (i altres boscos de ribera)

Sessió amb Ens locals de la Conca del Ter

12 de juliol de 2022

Informe de resultats

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural
**Direcció General de Polítiques
Ambientals i Medi Natural**

Suport tècnic

1. Presentació

El Servei de Planificació de l'Entorn Natural (SPEN) està treballant per ampliar la delimitació dels espais de la xarxa Natura 2000, com a Llocs d'importància comunitària, en espais fluvials amb distribució de les vernedes de la regió mediterrània i alpina, en tant que hàbitat d'interès comunitari a les conques de l'Alt Segre, el Ter i el Besòs.

L'estat de conservació de les vernedes, i altres boscos de ribera, així com del conjunt de la biodiversitat propis de les aigües continentals és desfavorable i es vol revertir la seva situació. Una de les accions previstes és aprovar una proposta de Lloc d'importància comunitària, centrant la seva atenció en els espais fluvials a l'àmbit de distribució (real i potencial) de les vernedes (i altres boscos de ribera), a les conques de l'alt Segre, el Ter i el Besòs.

La proposta és una oportunitat per recuperar l'estat ecològic dels hàbitats de ribera d'interès comunitari i una oportunitat per al territori per fer-ho de manera equilibrada i compatible amb tots els interessos i objectius dels actors del territori.

Per aquest motiu s'ha impulsat un procés de participació amb un doble objectiu:

- Exposar la delimitació dels trams fluvials que passarien a incorporar-se als espais de la xarxa Natura 2000, resultant de la feina elaborada per grup de treball en el marc del Projecte Life Alnus.
- Recollir i debatre aportacions per millorar la proposta de delimitació dels LIC per assolir la millor conservació dels hàbitats i espècies d'interès comunitari propis dels espais fluvials

En aquest marc el passat 12 de juliol de 11.00 a 13.30h va tenir lloc la sessió de debat amb Ens locals de la Conca del Ter. La sessió es va organitzar de manera presencial a l'auditori Roca del Museu del Ter (Plaça de les dones del Ter, 1, 08560 Manlleu) i a continuació es recullen els resultats d'aquesta sessió.

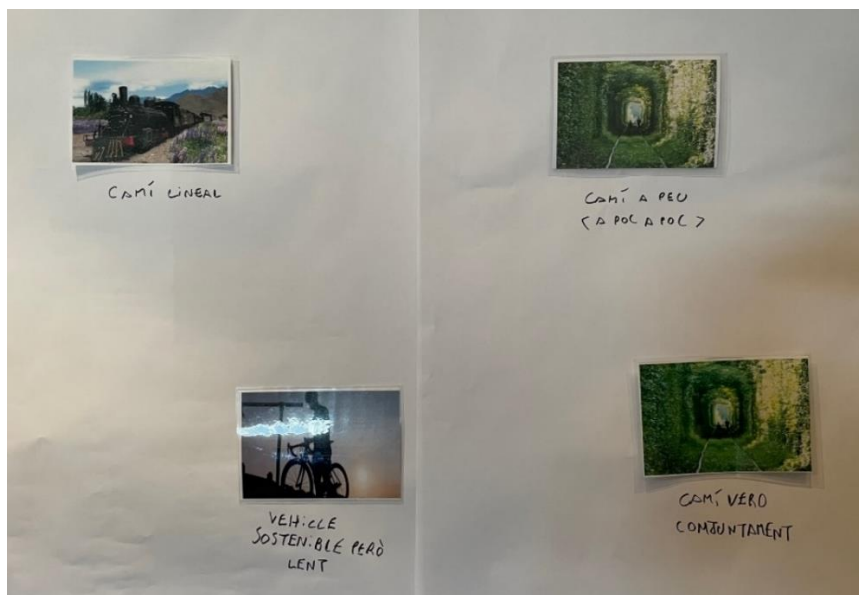
2. Aportacions realitzades

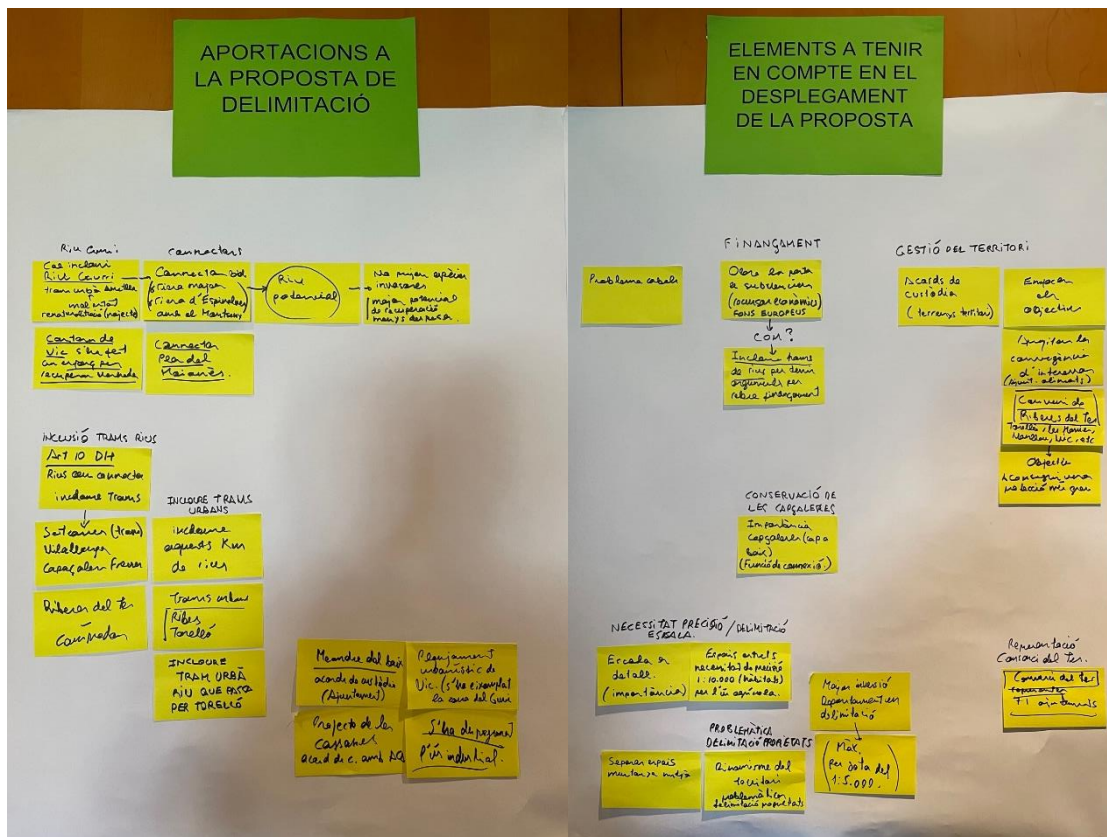
Després d'una primera part que va consistir en l'explicació de l'estat actual de la situació, el projecte i el procés participatiu per la proposta de modificació de delimitacions de la Xarxa Natura 2000 es va demanar a les persones participants que triessin entre un conjunt d'imatges una amb la que poguessin expressar que els hi semblava la proposta de delimitació.

Les principals idees clau recollides anaven apuntaven:

- La valoració positiva d'una proposta que suposa una transició d'uns espais cada cop menys grisos a un espais més verds però en la que cal incorporar una visió més amplia amb la que poder incloure més espais que protegir.
- La necessitat que aquesta transició vagi de la mà d'un treball conjunt ja que el riu i els espais naturals que l'envolten, com es comenta, no són de ningú en concret sinó de tots, i per això cal implicar a tothom en aquest procés. En aquest sentit, es remarca la importància del paper que han de jugar en aquesta transició tant pel que fa ajuntaments com administracions, propietats privades i entitats amb l'objectiu d'arribar al màxim consens possible per tal d'aconseguir un model amb el qual poder protegir la natura de manera en què tots en puguem gaudir.
- Remarcar la importància de l'aposta per la xarxa fluvial en el projecte, que és considerada un pilar bàsic del projecte, i la necessitat de la seva continuïtat en tot el territori per la preservació i renaturalització de l'entorn natural.
- Per últim, la Xarxa Natura 2000 es valora com a una eina més que ajuda a la conservació dels entorns naturals i com una finestra d'oportunitat per reforçar els recursos destinats a la preservació i manteniment d'aquests espais del territori, però que alhora és té la percepció que ens trobem en una situació de contrarellotge en el qual la seva implementació pot ser lenta i potser quan arribem ja sigui massa tard.

En un segon moment, en la part deliberativa de la sessió es va obrir un torn en el qual es va demanar als participants reflexionar amb relació a dos temes plantejats: *aportacions a la proposta de delimitació* i *elements a tenir en compte en el desplegament de la proposta*. Durant aquest espai totes les aportacions i idees expressades per les persones participants es van anar recollint *in situ* en un mural.

A continuació trobem totes les idees generades endreçades per diferents temàtiques:

APORTACIONES A LA PROPOSTA DE DELIMITACIÓN

- **Cal incorporar el riu Gurri i els seus trams urbans**

Es proposa la incorporació d'aquest riu a la xarxa, ja que travessa tota la plana de Vic i el mateix terme municipal de Vic, on hi han espais degradats que serien interessants de preservar. A més a més, el camí fluvial d'aquest riu té espais que no són pròpiament vernedes però que tenen un gran potencial de recuperació d'aquestes. Sobre aquestes zones es destaquen dos fets que posen de manifest el seu potencial recuperador:

- En els trams mencionats han aparegut espontàniament verns de manera residual.
- La poca presencialitat d'espècies invasores, com les acàcies i alguns peixos, facilita la recuperació amb una menor despesa que altres llocs.

En aquest sentit, l'Ajuntament de Vic ha estat destinant esforços per recuperar i renaturalitzar aquelles zones del tram urbà que es troben en mal estat.

Per últim, es posa en valor que la incorporació del riu Gurri a la proposta de delimitació de la xarxa aconseguiria la connexió d'aquest territori amb els entorns naturals de la riera Major, la riera d'Espinelves i amb el Parc Natural del Montseny i altres zones de la Xarxa Natura 2000, com l'altiplà del Moianès.

- **Incloure trams urbans dels rius a la xarxa**

Les persones participants creuen que caldria incloure alguns trams de kilòmetres de rius que passen per trams urbans, perquè estan canalitzats, i que fan de mal veure que no s'incloguin en la proposta de delimitació, com per exemple:

- El tram de Ribes
- El tram urbà del riu quan passa per Torelló. (Es comenta que just el tram que va cap a Torelló no està inclòs)

- **Cal incloure la conservació de les capçaleres, amb funció connectora.**

Es considera important incloure també aquelles capçaleres que poden millorar l'estat dels rius, les aigües continentals i en conseqüència preservar o recuperar els boscos de ribera i vernedes. Tot i què, el projecte no es tracta d'un projecte de conservació de la xarxa fluvial, els participants posen en relleu que la seva protecció:

- Contribueix a una bona preservació dels boscos de ribera i les vernedes i a un espai natural a recuperar en potència.
- Els seus espais i trajectes lineals fan una funció connectora de diferents entorns naturals a preservar.

- **Incloure alguns espais fluvials de la Conca del Ter**

Es considera important incloure els següents trams:

- Setcases
- Vilallonga del Ter
- Les capçaleres de Fresser
- Riberes de l'Alt Ter que arriba a Camprodon

- La xarxa del Ter i els seus afluents
- **Escala de detall en la delimitació a les cartografies**

Davant de la necessitat de poder visualitzar detalladament les delimitacions proposades es demana quines són les escales de detall de les cartografies. Respecte aquest dubte exposat s'aclareix que el visor del que es disposa per aquest projecte en concret permet visualitzar el mapa a un detall en escala 1:5.000, i que es pot fer a través de l'enllaç que es pot trobar a la pàgina del procés participatiu de la plataforma del Participa Gencat.

ELEMENTS A TENIR EN COMPTE EN EL DESPLEGAMENT DE LA PROPOSTA

- **La Xarxa Natura 2000 suposa una oportunitat de finançament**

Es valora positivament que el projecte de la Xarxa Natura 2000 pugui obrir la oportunitat a que els Ens Locals rebin subvencions provinents de la Unió Europea per poder fer front a la despesa econòmica que suposa la gestió pel manteniment i preservació dels entorns naturals del territori.

Per això, es creu important incloure trams de rius a la xarxa per poder tenir arguments per rebre ajuts i així:

- Afavorir aquells municipis que tenen més dificultats per fer front les despeses, com per exemple Granollers o Canovelles, que formen part de la Xarxa Natura 2000 i que tenen trams de rius en mal estat.
- Incentivar a tots aquells municipis que ja estan fent bona feina sobre el territori i puguin seguir fent-la.
- **Aprofitar les convergències d'interessos entre Ens Locals**

Cal aprofitar l'actual voluntat i les sinergies entre els Ens Locals, que es troben alineats, ja que en altres zones no existeix aquesta convergència d'interessos entre diferents ajuntaments. Un exemple d'aquesta voluntat i sinergies és el Conveni de les Riberes del Ter acord al qual van arribar diferents municipis com Torelló, Les Masies, Manlleu, Vic, entre altres. Per tant, els participants creuen que malgrat no haver existit abans una eina, de les característiques de la Xarxa Natura 2000, que permetés o facilités conservar els espais naturals de la zona de la Conca del Ter de manera acompanyada i conjunta, des del territori ja han estat treballant per la preservació d'aquests entorns.

S'afegeix, a més a més, que un dels interessats per preservar aquests entorns és el Consorci del Ter, que representa a 71 ajuntaments i 5 Consells Comarcals i tots ells estan molt interessats en mantenir aquests espais en correcte estat.

- **El planejament de protecció urbanística en trams urbans dels rius**

La gestió que en fan els Ens Locals i el planejament que aquests fan del sòl urbà es transcendental per la bona preservació dels espais naturals. N'és un exemple el planejament urbanístic dut a terme a municipis com ha fet Vic amb el riu Gurri, amb l'objectiu d'eixamplar-ne les zones protegides d'aquests entorns, mitjançant:

- La desprogramació de l'ús industrial de la zona dels voltants del riu.
- L'establiment d'una zona no urbanitzable per tal d'impedir construccions properes i preservar les lleres del riu.

- **Acords de custòdia**

Es comenta que per la preservació d'aquests entorns naturals calen fer esforços com realitzar alguns traspassos en el territori arribant a signar acords de custòdia amb propietaris entre administracions i propietaris per dur a terme projectes com el del meandre en el tram de les Casasses a Vic.

- **Problemàtica en la delimitació de les propietats privades**

D'altra banda, pel que fa a la necessitat d'arribar als acords de custòdia anteriorment mencionats, es comenten les dificultats existents degut al dinamisme del territori i els seus rius, per tal de delimitar i diferenciar les propietats privades dels espais de domini públic per arribar a acords.

3. Participants

Ens locals

- Albert Castells Vilalta Ajuntament de Vic
- Jordi Boadas Ajuntament de Vic
- Teia Puigvert i Picart Consorci del Ter
- Núria Sellarès Oró Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis

Equips tècnics

- Guifré Diego Vives, tècnic del Servei de Planificació de l'Entorn Natural
- Quim Bach, tècnic del Servei de Planificació de l'Entorn Natural
- Pol Guardis, tècnic del Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya i coordinador del projecte Life Alnus

Equip dinamitzador

- Joel Villanueva, INDIC
- Manel Ruiz, INDIC

4. Valoració de la sessió

En finalitzar la sessió les persones participants van poder valorar alguns aspectes de la sessió:

Els participants valoren satisfactòriament la sessió:

- D'haver pogut compartir l'estat de situació del seu territori.
- D'haver pogut proposar conjuntament quins trams fluvials i altres zones caldria incorporar a la proposta de delimitació de la Xarxa Natura 2000
- Esperen tenir un retorn del procés per veure els resultats de la proposta de delimitació.

Per últim, agraeixen l'espai i la interlocució tinguda amb tècnics del Departament de la Generalitat per poder resoldre aquells dubtes que tenien i compartir idees i aportacions sobre la proposta de delimitació i altres qüestions relatives a la preservació dels entorns naturals.